

OSUUSLIIKE ITÄ-KARJALA
R. L.

TOIMINTAKERTOMUS

AJALTA
1. 1. 1928—31. 12. 1928

TOIMINTAKERTOMUS

AJALTA
1. 1. 1928—31. 12. 1928

SORTAVALASSA 1929
KANSAN VOIMA OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA

Luodessamme lyhyen katseen kuluneeseen vuoteen, havaitsimme että se ei ole ollut maallemme yhtä edullinen kuin lähinnä edellinen vuosi. Vientiteollisuutemme, josta maamme talouselämä suuressa määrässä riippuu, on kuluneen vuoden aikana kohdannut vaikeuksia. Satamalakko vaikutti osaltaan vientimme supistumiseen sekä Neuvostovenäjän esiintyminen puutavaramarkkinoilla. Kulunut vuosi muodostui maallemme huomattavasti tuontivoittoiseksi, kirstäen tilannetta rahamarkkinoilla sekä supistaen samalla vuoden alkupuolella alkanutta vilkasta rakennustoimintaa. Tuonnin ja viennin arvo sekä kauppatase vuosina 1927 ja 1928 näkyy seuraavista luvuista.

	Tuonti	Vienti	Vajaus
	Miljoonissa markkoissa		
1927	6,367,6	6,322,6	45
1928	8,011,8	6,243,3	1,768,5

Kulunut vuosi alkoi maassamme hyvissä merkeissä. Työmarkkinat olivat vuoden alussa verrattain hyvät ja rauhalliset. Rakennustoiminta oli vilkasta, vaikuttaen samalla muuhunkin tuotantotoimintaan. Keväällä alkanut satamalakko sekä muutkin lakot vaikuttivat taas lamauttavasti koko talouselämäämme. Tilanne rahamarkkinoilla muodostui loppupuolella vuotta erittäin kireäksi, jopa siinä määrin, että jo aloitettuja rakennuksia täytyi jättää kesken. Suomen Pankin oli pakko korottaa korkokantaa saadakseen tilanteen rahamarkkinoilla tyydyttävästi järjestettyä.

Vaikka yleinen tilanne muodostuikin maassamme vaikeaksi, kehittyi edistysmielinen osuuskauppaliike erittäin hyvin. Jäsenmäärä lisääntyi 11,341 jäsenellä ja myynti nousi 1,364,060,282 markkaan jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verraten 137,493,586: — markkaa. Taloudellinenkin tulos sikäli kun ennakkotiedoista voidaan päätellä tulee tyydyttävä.

Kun tarkastamme oman liikkeemme toimintaa kuluneen vuoden ajalta havaitsimme että olemme eläneet verrattain

voimakasta nousukautta. Liikkeemme jäsenmäärä kohosi 160 jäsenellä ja myynti nousi 14,567,646 markkaan jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verraten 1,397,241 markkaa, joka on samalla suurin tähänasti saavutetuista vuosimyynneistä. Kulunut vuosi oli muutenkin merkkipäivä liikkeen historiassa. Elokuun 5 päivänä 1908 avattiin liikkeen ensimmäinen myymälä Laskelän tehtaalle, joten sivuutimme tuona päivänä ensimmäisen 20 v. taipaleen. 20 v. merkkipäivän johdosta vietettiin Sortavalassa 20 v. juhlat sekä painatettiin erikoinen muistojulkaisu, jossa tehtiin lyhyt katsaus liikkeen toimintaan sen alkuajoista asti. Siirryimmekin tämän jälkeen käsittelemään liikkeen toimintaa kuluneen vuoden ajalta yksityiskohtaisesti.

Jäsenistö.

Kuluneena vuonna on osuuskunnan jäsenistö lisääntynyt 160:llä. Jäsenmäärä oli vuoden alussa 2163. Vuoden 1928 aikana liittyi 176 ja erosi poismuuton ja kuoleman kautta 16, ollen jäsenmäärä v. 1928 lopussa 2323.

Yhteiskunnallisen asemansa mukaan jakautuvat jäsenet eri tilastoryhmiin seuraavalla tavalla:

	miehiä	naisia	yht.
Tilall. ja itsenäisten tilojen vuokraajia	460	42	502
Torppareita	62	3	65
Maanviljelystyöväkeä	215	3	218
Virkamiehiä ja suurliikkeenharjoittajia	38	—	38
Pikkuliikkeenharjoittajia	62	13	75
Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	792	80	872
Muuta työväkeä	366	21	387
Vapaiden ammattien harjoittajia	21	4	25
Ammatti tuntematon	5	111	116
Ryhmäjäseniä	—	—	2
	2,021	277	2,323

Edustajisto.

Sääntöjemme 25 § mukaan käyttää osuuskunnan asioiden päättämisoikeutta suhteellisilla vaaleilla valittu edustajisto johon kuuluu 40 jäsentä.

Edustajistoon on vuonna 1928 kuuluneet seuraavat jäsenet:

Vartiainen Eero, Ilmakoski, Kärkkäinen Antti, Laskelä, Ahokas Olli, Sortavala, Saarinen Pertell, Laskelänsuu, Kettunen Juho, Helylä, Silvennoinen Antti, Ilmakoski, Marttila Juho, Sortavala, Pouta Matti, Tuokslahti, Korpela Juho, Impilahti, Uimonen Juho, Ilmakoski, Rinkinen Juho, Laskelä, Pulkkanen Juho, Putsinlahti, Kosonen Aug., Pitkäranta, Lappalainen Kalle, Sortavala, Siirinen Juho, Laskelänsuu, Saarikivi Alex, Helylä, Roivas Einari, Rytty, Laapotti Olli, Kuokkanen, Laapotti Mikko, Tuokslahti, Arnell Ville, Ilmakoski, Tuomela Jaakko, Impilahti, Lemmetyinen Pekka, Ilmakoski, Hyvärinen Jaakko, Helylä, Raitio Jussi, Sortavala, Lamberg Paavo, Kaalamo, Hirvikoski Edv., Lahdenkylä, Huttunen Antti, Ilmakoski, Pulkkanen Toivo, Putsinlahti, Koskinen Kalle, Helylä, Turtiainen Antti, Ilmakoski, Makkonen Ivan, Uuksu, Neuvonen Vilppu, Kuokkanen, Valttonen Jussi, Lahdenkylä, Tuomela Jaakko, Impilahti, Korpisranta Olga, Sortavala, Ikonen Juho, Kaalamo, Lonkainen Kaisa, Ilmakoski, Lindén Oskari, Tuokslahti, Kontinen Herman, Helylä, Puhakka Juho, Pitkäranta, Hyvärinen Pekka, Rytty.

Kun edustaja Olli Ahokas muutti pois paikkakunnalta, kutsui hallintoneuvosto hänen tilalleen Hugo Varjolan.

Edustajisto on pitänyt 2 varsinaista kokousta, joissa on käsitelty yhteensä 34 eri asiaa.

Liikkeen laajennukset.

Kuluneen vuoden aikana on liikkeen toimintaa laajennettu avaamalla Laskelään toinen myymälä, siis järjestyksessä 19:toista. Tämä myymälä on avattu pääasiassa rautatietyöajaksi, mutta jos myymälällä on menestymisen mahdollisuuksia myöhemminkin, voidaan sen toimintaa jatkaa rautatietyön päätyttyäkin.

Niemiskosken tehdasalueelle avattiin myöskin myymälä sinne rakennettuun huoneustoon, joka toimii toistaiseksi Tuokslahden myymälän alaisena jakelupaikkana.

Toimipaikat.

Vuoden 1928 lopussa oli liikkeellämme eri toimipaikkoja yhteensä 25 nimittäin: konttori, varasto, panimo, leipomo, ravintola, sauna ja 19 myymälää.

Liikevaihto oli kuluneena vuonna Smk. 14,567,368: 65 jossa on lisäystä edellisen vuoden liikevaihtoon Smk. 1,397,241: 06 eli 10,6 % jakautuen eri kuukausien osalle seuraavasti:

	Smk.	+ Lisäys — vähennys	%
Tammikuu	1,092,325: 60	+ 231,487: 55	26,9
Helmikuu	1,104,714: 80	+ 107,448: 60	10,8
Maaliskuu	1,243,024: 97	+ 156,007: 77	14,3
Huhtikuu	1,155,583: 33	+ 63,591: 88	5,9
Toukokuu	1,204,236: 45	+ 42,196: 85	3,6
Kesäkuu	1,315,206: 95	+ 220,862: 87	20,2
Heinäkuu	1,136,603: 90	+ 43,290: 20	3,7
Elokuu	1,270,505: 69	+ 174,215: 84	15,9
Syyskuu	1,210,617: 68	+ 186,448: 93	15,4
Lokakuu	1,247,197: 48	+ 133,826: 03	12,03
Marraskuu	1,148,408: 25	+ 34,492: 12	3
Joulukuu	1,438,943: 55	+ 88,747: 57	6,6
	Smk. 14,567,368: 65	1,397,241: 06	10,6

Edelläoleva liikevaihto jakautuu eri toimipaikkojen kesken seuraavasti:

Myymäla N:o	1	957,599: 71
»	2	1,003,379: 45
»	3	1,142,813: 86
»	4	459,880: 05
»	5	660,917: 25
»	6	977,167: 25
»	7	1,266,398: 05
»	8	366,991: 80
»	9	1,157,959: 48
»	10	457,353: 65
»	11	879,847: 03
»	12	639,078: 80
»	13	427,512: 95
»	14	687,515: 55

Myymäla N:o	15	764,287: 35
»	16	840,086: 87
»	17	406,080: 75
»	18	425,432: 15
Panimo		258,792: 57
Ravintola		493,529: 20
Varasto		102,232: 33
Leipomo		127,622: 30
Sauna		48,166: .
		14,567,368: 65

Tavaran hankinta.

Kuluneen vuoden tavaran hankinta on tapahtunut samalla tavalla kun aikaisempinakin vuosina. Teollisuustavarat on ostettu pääasiassa suoraan tehtaista, OTK. välityksellä. Siirtomaantavarain hankinta on niinkään keskitetty OTK:lle joten ostosten määrä OTK:lta teki 69,4 % joka on 10,3 % korkeampi osuuskauppojen keskimääräistä ostoprosenttia. Kun otamme huomioon, että liikkeemme harjoittaa verrattain laajaa omaa tuotantoa on ostoprosenttimme tyydyttävä.

Seuraava taulukko osoittaa tärkeimpien tavaramäärien hankintamäärät:

Vehnäjauhoja	189,158 kg.
Ruisjauhoja	510,680 »
Ruislestyjä	30,150 »
Väkirehuja	244,451 »
Ryyniä	83,092 »
Margariinia	11,325 »
Ihraa	11,796 »
Sianlihaa	13,625 »
Voita	12,007 »
Sillejä	17,375 »
Silakoita	6,088 »
Suolaa	72,286 »
Sokeria	162,716 »
Kahvia	23,623 »
Teetä	221 »
Karamelliä	4,048 »

Savukkeita	7,520,700	kpl.
Jalkineita	5,713	paria
Kalosseja	1,725	»
Puuvillalankoja	7,515	kg.
Puuvillakankaita	40,292	metriä
Villalankaa	270	kg.
Sukkia	1,382	paria
Nauvoja	11,171	kg.
Petroolia	43,096	»
Puolukoita	4,719	»

Tuotantolaitokset.

Leipomo.

Leipomon tuotanto kohosi kuluneena vuotena Smk:n 650,506: 11 jossa on vähennystä edellisen vuoden tuotantoon verraten Smk. 131,108: 07. Vähennys johtuu siitä, että lähiseudun osuuskaupat ovat leivottaneet rinkiä omalla paikkakunnallaan. Leipomon tuotteita on myyty omissa toimipaikoissa 522,983: 81 mk:n arvosta, kun sensijaan vuotena 1927 niitä myytiin 504,845: 28 mk., joten leipomon tuotteiden myynti omissa toimipaikoissa on lisääntynyt 18,138: 57 mk:lla.

Panimo.

Panimo on toiminut entistä paremmalla menestyksellä. Tuotanto ei kylläkään jaksanut kohota edellisen vuoden tuotantoon verraten, mutta kun ottaa huomioon poikkeuksellisen kesän on sen toimintaan oltava erittäin tyytyväisiä. Tavarain laatukin on saatu niin hyväksi, että niitä vastaan ei tullut mitään muistutuksia.

Panimon tuotanto oli 444,498: 52 mk. jossa on vähennystä edellisen vuoden tuotantoon verraten 18,959: — mk.

Ravintola.

Ravintolan toiminta oli kuluneena vuotena tasaista eteenpäin menoa. Liikevaihto kohosi 493,529: — mk. jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verraten 28,660: — mk. Yleisön toivomuksesta on ravintolaamme hankittu soittoa joka on kerännyt sinne huomattavasti yleisöä.

Sauna.

Sauna on ollut toiminnassa kuten aikaisempinakin vuosina. Sen liikevaihto nousi kuluneena vuotena 48,166: — mk. jossa on lisäystä edelliseen vuoteen verraten 13,530: — mk. johtuen osa lisäyksestä siitä, että valtio maksaa sotilaiden saunasta 8,800 mk. vuodessa eli 175 mk. kerralta.

Lainausliike.

Lainatiliä on kuluneen vuoden aikana käytetty erittäin vilkkaasti. Tilille on vuoden aikana talletettu 1,082 erässä. 2,884,348: 59 mk. ja nostettu 1,507 erässä 2,352,122: 79 mk. joten lainatilin lisäys tekee 532,225: 80 mk. ollen tallettajain saamiset 31 p:nä joulukuuta 1928 2,466,000: 18 mk. jakautuen 1,152 velkakirjalle, joka tekee keskimäärin 2,149: 39 mk. velkakirjaa kohden.

Kiinteistöt.

Kuluneen vuoden aikana ei liikkeelle ole hankittu uusia kiinteistöjä, sensijaan tehtiin seuraavat lisäykset ja korjaukset: Helylään ja Putsinlahteen rakennettiin uudet mäkasiinit sekä Niemiskosken tehtaalle myyntikioski, jotka tulivat maksamaan yhteensä 23,000 mk. Huomattavampia korjauksia tehtiin Ilmakoskella ja Ala-Uuksulla, joissa mm. muurattiin uudet uunit, Putsinlahdessa tehtiin niinikään perusteellinen korjaus ja maalattiin rakennus ulkoa. Keski kiinteistössä olevaan varastoon tehtiin lämmin varastohuone.

Kiinteistöjen arvot olivat vuoden lopussa poistojen jälkeen 1,051,129: 06 mk. johon summaan ei sisälly liikkeen konttori ja varastokiinteistö, joka kirjanpidollisesti kuuluu vielä Työv. Keskus OY:lle.

Allaolevasta taulukosta selviää yksityiskohtaisesti missä paikassa kiinteistö sijaitsee ja missä niistä on oma tontti:

Toimipaikka		Rakenn. ost.	Tontti	Arvo
Läskelä	N:o 1	1915	oma 2,200 m ²	47,964: 38
Sortavala	» 2	1919	» 1,000 »	140,000: —
Läskelänsuu	» 3	1920	vuokra	30,000: —

Impilahti	N:o 5	1917	oma 2,250 m ²	40,350: —
Pitkäranta	» 6	1923	vuokra	15,000: —
Kaalamo	» 7	1919	oma 1,900 »	70,000: —
Rytty	» 8	1922	» 1,500 »	20,000: —
Helylä	» 9	1922	» 1,000 »	95,661: 80
Kuokkaniemi	» 10	1926	» 1,800 »	55,000: —
Ilmakoski	» 11	1922	» 1,275 »	47,537: 70
Putsinlahti	» 12	1924	» 255 »	50,000: —
Tuokslahti	» 13	1922	» 800 »	30,505: 85
Ylä-Uuksu	» 14	1922	vuokra	40,000: —
Genetsi	» 15	1923	»	46,657: 85
Pitkäranta	» 16	1926	»	90,000: —
Ala-Uuksu	» 17	1926	»	15,533: 60
Lahdenkylä	» 18	1926	oma 840 »	30,000: —
Leipomo		1925	» 1,000 »	175,917: 88
Keskuskiinteistö		1928	vuokra	11,000: —
				<u>Smk. 1,051,129: 06</u>

Kalusto.

Kuluneen vuoden aikana käytettiin kalustojen hankintaan 65,962:07 mk. josta suurin osa on mennyt uusien autojen ostoon, sekä Läskelän myymälän ja Tuokslahden jakelupaikan kalustoon. Kaluston arvo oli vuoden lopussa poistojen jälkeen 417,229:06 mk.

Palovakuutus.

Osuuskunnan omaisuus on vakuutettu Palo Kansassa ja kaupunkien yleisessä palovakuutusyhtiössä yhteensä 5,308,800: — mk. joka vastaa liikkeen hallussa olevan omaisuuden arvoa.

Valistustyö.

Kuluneen vuoden aikana tehtiin valistustyötä entiseen tapaan. Kuluttajain lehteä tilattiin 1,455 kpl. Osuustoiminnallisia valistusjuhlia on pidetty kaikkien myymälöiden alueella joissa on ollut kuulijoita noin 4,500 henkeä. Lisäksi on tilattu hallintoelimille Osuusliike ja henkilökunnalle Työtoveri lehti. Kuluneen vuoden aikana järjesti KK hallintoelimille kirjeellisen opintokurssin, joissa opastettiin

hallintoelinten tehtäviä. Edellämainituille kursseille otti liikkeemme hallintoelimistä osaa 10 henkeä joiden puolesta liike suoritti kurssimaksun.

Valistusjuhlien ohjelmasta huolehti pääasiassa liikkeen henkilökunta, joka voimiaan säästämättä teki työtä saadakseen ne mahdollisimman hyvin onnistumaan.

Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostoon ovat kuuluneet *vakinaisina* jäseninä:

Arvid Nieminen Sortavala,
Isak V. Saha Tuokslahdesta,
Juho Kettunen Helylästä,
Pekka Lempinen Läskelänsuusta,
Toivo Saavalainen Läskelästä,
Juho Pulkkanen Putsinlahdesta,
Asko Silvennoinen Ilmakoskelta,
Pekka Hyvärinen Rytystä,
Matti Pärnänen Sortavalasta.

Varajäseninä:

Jussi Raitio Sortavalasta,
Juho Halme Pitkästärannasta,
Aukust Kosonen Impilahdesta.

Puheenjohtajana toimii Arvid Nieminen, varapuheenjohtajana Jussi Raitio, sihteerinä alkupuolella vuotta O. Ylönen ja loppupuolella vuotta Arvi Lahti. Liikkeen kirjainpidon ja pääkassan tarkkailijoina on toiminut A. Nieminen ja J. Raitio.

Hallintoneuvosto on pitänyt viisi kokousta joissa on käsitelty kaikkiaan 50 eri asiaa.

Johtokunta.

Johtokuntaan ovat edelleen kuuluneet toimitusjohtaja Kalle Ritari toimien sääntöjen mukaan puheenjohtajana, muina jäseninä Pekka Kapanen, Tahvo Nuutinen, Antti Ihalainen ja Jaakko Huovinen. Johtokunnan sihteerinä on toiminut alkupuolella vuotta O. Ylönen ja loppupuolella vuotta A. Lahti.

Johtokunta on vuoden aikana pitänyt 26 kokousta joissa on tehty 179 pykälää.

Henkilökunta.

Osuuskunnan henkilökuntaan kuului kuluneen vuoden lopulla 79 henkilöä jotka eri toimiansa mukaan jakautuivat seuraavasti:

	naisia	miehiä	yht.
Konttori	3	2	5
Varasto ja kuljetus	—	7	7
Myymälät	16	22	38
Ravintola	12	1	13
Panimo	3	3	6
Leipomo	5	2	7
Sauna	3	—	3
	42	37	79

Henkilökunnassa kuluneen vuoden aikana tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että tarkastaja Onni Ylönen muutti Valkeakosken Osuusliike Koiton johtajaksi ja hänen tilalleen valittiin Arvi Lahti Oulun Osuuskaupasta. Leipomon mestari Virtanen muutti pois Mikkeliin yksityisen liikkeen palvelukseen ja leipurimestarin toimen hoitaa toistaiseksi leipomon työläinen Reino Soininen. Myymälänhoitajaksi myymälä N:o 6 valittiin entisen poissiirtymisen takia Pekka Timonen Kiikan osk. ja myymälä N:o 5 Onni Kivinen Raja-Karjalan Osk.

Vuoden lopussa oli osuuskunnan palveluksessa tärkeimmissä tehtävissä seuraavat henkilöt:

Toimitusjohtaja Kalle Ritari,	
Tarkastaja Arvi Lahti,	
Kirjanpitäjä Anni Uimi,	
Kassanhoitaja Aune Aarnio,	
Varastonhoitaja Onni Silvennoinen,	
Myymälänhoitaja N:o 1 Eero Vainikainen,	
» » 2 Arvid Drockila	
» » 3 Salomon Veikkolainen,	
» » 4 Elma Saarinen,	
» » 5 Onni Kivinen,	

Myymälänhoitaja N:o 6 Pekka Timonen,	
» » 7 Hugo Vilen,	
» » 8 Kaisu Veikkolainen,	
» » 9 Johan Toivonen,	
» » 10 Juho Heikura,	
» » 11 Antero Silvennoinen,	
» » 12 Eemeli Uimonen,	
» » 13 Juho Heikura,	
» » 14 Mikko Anttonen,	
» » 15 Frans Färm,	
» » 16 Otto Heikkinen,	
» » 17 Vilho Näprätt,	
» » 18 Väinö Aronen,	
» » 19 Herman Leskinen.	

Henkilökunnan ja johdon välillä on ollut hyvä yhteismääryys, joka on tyydytyksellä mainittava.

Keskusjärjestöt.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto. K. K., edistysmielisten osuuskauppain aatteellinen keskusjärjestö, hoitaa osuuskauppallista valistustyötä ja ammattiopetusta, antaa osuuskauppaille liikkeenhoidollisia ohjeita sekä suorittaa tilintarkastuksia. Näiden tehtävien ohella K. K. harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa. K. K:lla on oma kirjapaino, kirjansitomo, tarkkailuvälinetehdas sekä paperipussitehdas. Osuuskauppaille välitettiin viime vuoden aikana tavaroita yhteensä 15 milj. markan arvosta. Tämä summa on 3,7 milj. markkaa suurempi kuin edellisen vuoden myyntimäärä oli.

K. K:hon liittyneiden osuuskauppain toiminta edistyi viime vuoden aikana vuoden loppupuolella vallinneesta pulakaudesta huolimatta reippaasti. Niihin liittyi vuoden aikana kaikkiaan 19,604 uutta jäsentä. Vuoden aikana poistettiin jäsenluetteloista yhteensä 8,263 jäsentä. Jäsenmäärä lisääntyi siis vuoden aikana 11,341:lla ja oli sen vuoden lopussa 225,544. Osuuskauppain liikevaihto kohosi viime vuonna 1,364 milj. markkaan. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 137,5 milj. markkaa, eli 11,2 %. Myymäläin lukumäärä vuoden päättyessä oli 1,355, lisääntyen vuoden aikana 93:lla, kahvilain ja ruoka-

lain lukumäärä oli 90, lisääntyen vuoden aikana 10:llä, ja tuotantolaitosten lukumäärä oli 160, lisääntyen vuoden aikana 5:llä. Säästökassaliikekin edistyi vaikeasta taloudellisesta ajasta huolimatta. Tallettajain lukumäärä vuoden päättyessä oli 110,572 ja talletuskanta 263,3 milj. markkaa. Tallettajain lukumäärä lisääntyi vuoden aikana 13,498:lla tallettajalla ja talletuskanta 42 milj. markalla. Vuoden päättyessä oli 85 säästökassaa toiminnassa.

Osuustukkukauppa. OTK:n liikevaihto oli vuonna 1928 813,5 milj. markkaa, ollen lisäys edellisestä vuodesta 123 milj. markkaa eli 17,8 %. Kun otetaan huomioon, että useiden tärkeiden kulutustavarain hinnoissa oli kuluneen vuoden aikana vallalla laskusuunta, on OTK:n liikevaihdon lisäys sitäkin huomattavampi ja osoittaa se, että kulu- tus on edelleen voimakkaasti keskittynyt edistysmielisiin osuuskauppoihin ja että osuuskaupat ovat entistä tarkem- min keskittäneet ostoksensa omaan keskusliikkeeseensä.

Omien tuotantolaitosten valmistus, joka v. 1927 oli raha- arvoltaan 43,1 milj. markkaa, kasvoi kuluneena vuotena 64,8 milj. markkaa, joten lisäys oli 50,5 %. Tämä osoit- taa omien tuotantolaitosten valmisteiden saavuttaneen ku- luttajien suosion. Eri tuotantolaitosten saavutukset olivat:

Jääsken ruisjauhomylllyn valmistus, joka v. 1927 oli 9,8 milj. kiloa jauhoja, raha-arvoltaan 28 milj. markkaa, kasvoi v. 1928 11,7 milj. kiloon, vastaten raha-arvoltaan 36,3 milj. markkaa ja oli tuotannon arvon lisäys siis 29,5 %. Jääs- ken mylllyn valmisteet ovatkin hyvän laatunsa vuoksi tul- leet kysytyiksi joka puolella maata ja etäisimmilläänkin seuduilla.

Kahvipaahtimon valmistusmäärä oli 223,000 kiloa, raha-arvoltaan 8,5 milj. markkaa. V. 1927, jolloin paahtimo ennätti olla toiminnassa vain kolmisen kuukautta, oli valmistus 31,000 kiloa, raha-arvoltaan 1,2 milj. markkaa. Paahtimon valmistuksen voimakas lisääntyminen osoittaa paitsi sitä, että yksityisten paahtimoiden valmisteet ovat syrjäytyneet osuuskaupoista, myös sen, että kehitys meillä on voimakkaasti kulkemassa samaan terveeseen suuntaan kuin muuallakin, että paahdettu kahvi syrjäyttää osuus- kaupoista paahtamattomat kahvit.

Tulitikkutehtaan tuotannon arvo oli 5 milj. markkaa, v. 1927 4 milj. markkaa.

Neulomon ja käsityöosaston valmisteiden arvo oli 6,8 milj. markkaa, v. 1927 4,9 milj. markkaa.

Pukimon arvosteiden arvo oli 2,7 milj. markkaa, v. 1927 1,9 milj. markkaa.

Teknokemiallisen tehtaan valmisteiden arvo oli 1,9 milj. markkaa.

Suolaamojen valmisteiden arvo oli 1 milj. markkaa, v. 1927 0,8 milj. markkaa.

Tuotantolaitosten tuotteiden laadun säilyttämiseksi hy- vänä ja entisestään parantamiseksi on vuoden kuluessa työskennelty vakavasti ja menestyksellä.

Vakuutusosakeyhtiö KANSA, joka kuluneen vuoden lokakuun 1 päivänä täytti 5 vuotta, on edelleenkin ripeästi kehittynyt. Henkivakuutusosasto myönsi v:n 1928 aikana 19,806 henkivakuutusta 188,3 milj. markan vakuutussum- malle. Edellisen vuoden hankintatulokseen verrattuna oli vakuutusten luvussa lisäystä 961 vakuutusta ja vakuutus- summassa 21,6 milj. markkaa.

Uusia hautausvakuutuksia myönnettiin kuluneen vuo- den aikana 11,120 kpl. 5,6 milj. markan vakuutussummalle, joten henkivakuutusosaston hankintatulos kokonaisuudes- saan oli 30,926 vakuutusta 193,9 milj. markan vakuutus- summalle.

Yhtiön tapaturmavakuutusosasto myönsi viime vuoden aikana 3,305 uutta tapaturmavakuutusta n. 68 milj. markan vakuutussummalle.

Kansayhtiön merkittävimpiin tapauksiin kuluneen vuo- den aikana kuuluvat myös yhtiöjärjestyksen muuttaminen ja henkivakuutettujen saattaminen osalliseksi yhtiön voi- tosta. Yhtiöjärjestyksessä tapahtuneista muutoksista kos-ivat huomattavimmat yhtiön voitonjakoa, rahastoja sekä yhtiön osakkaina olevien osuuskauppojen ja keskusjärjes- töjen edustusoiikeutta yhtiökokouksessa. Viime mainittuun nähden määrää uusi yhtiöjärjestys käytettäväksi samaa ääni- oikeusjärjestelmää kuin mikä on käytännössä K. K:n edus- tajakokouksissa.

Kesäkuussa pidetty yhtiökokous valtuutti hallintoneu- voston valitsemaan yhtiölle voitonjakotavan henkivakuu-

tuksiin nähden. Syyskuussa pitämässään kokouksessa hallintoneuvosto valitsi voitonjakotavaksi voittovakuutussummajärjestelmän, joka on vakuutetuille edullisin voitonjakotapa. Tämän voittojakojärjestelmän mukaan käytetään vuotuinen voittoosuus vakuutukseen liitettävään lisäsumman voimassapitämiseen. Lisäsummat vahvistetaan vuodeksi tai pariksi etukäteen ja ovat ne tätänykyä vahvistetut vuosien 1929 ja 1930 ajaksi. Niiden suuruus on n. 8—16 % päävakuutussummasta.

Paloapuyhdistys KANSA on vuoden 1928 aikana osoittanut huomattavaa edistymistä. Tämä johtuu lähinnä yhdistyksen uudelleen järjestöinnistä sekä entistä kiinteämästä yhteistoiminnasta Henki-Kansan kanssa. Yhdistyksen vakuutuskanta lisääntyi viime vuoden aikana ennätysmäärällä 408,5 milj. markalla, ja oli vuoden päättyessä 1,285 milj. markkaa.

Omaisuuksien 31. 12. 1928.

Varat:		Velat:	
Rahaa kassassa	454,507: 19	Tilivelat	2,285,984: 04
Tavaravarastot:		OTK:n vast. sit. . . .	1,030,000: —
Keskusvarastossa . .	1,060,550: 68	Tunnusteet	1,538,705: —
Myymlöissä	2,215,514: 72	Talletuksia	2,466,000: 18
Tuotantolaitoks. . .	152,436: 57	Kiinnelaina	100,000: —
Ryhmäsaattavia	178,862: 50	Osuuspääoma	34,430: 70
Tilisaattavia	175,169: 90	Vararahasto	159: —
Kalustot	417,229: 09	Kiinteistörahasto . . .	950,000: —
Kiinteistöt	1,051,129: 06	Varataan maksam. kul.	8,000: —
Kirjasto	1: —	Ylijäämä ed. vuod. .	4,134: 11
Sijoitukset	1,816,155: 32	Ylijäämä $\frac{1}{1}-\frac{31}{12}-28$	134,144: —
OTK:n vast. sit. . . .	1,030,000: —		
	<u>Smk. 8,551,556: 03</u>		<u>Smk. 8,551,556: 03</u>

Tulostase.

Tuloja:		Menoja:	
Myyntivoittoa:		Korot, palkat ja kus-	
Myymlöissä	1,377,172: 22	tannukset	1,806,846: 60
Tuotantolaitoks. . .	502,689: 84	Kiinteistökulut	11,982: 07
Kassa-alennuksia . . .	84,111: 88	Poistot:	
Korkotuloja	6,969: 57	Kalustosta	28,316: 48
Vuokra y. m. tuloja . .	39,797: 26	Kiinteistöistä	21,451: 62
		Varataan maksamatto-	
		miin	8,000: —
		Ylijäämä $\frac{1}{1}-\frac{31}{12}-28$	134,144: —
	<u>Smk. 2,010,740: 77</u>		<u>Smk. 2,010,740: 77</u>

Tilivuoden ylijäämä Smk. 134,144: — ynnä voitto- ja tappiotilillä olevan Smk. 4,133: 11 ehdottaa johtokunta käytettäväksi seuraavasti: sääntöjenmääräämänä:

Vararahastoon 50 % . .	Smk. 67,072:
Käyttörahaan 10 % . .	» 13,414: 40
	» 80,486: 40
Jäännös käyttörahaan	» 57,790: 71
	<u>Smk. 138,277: 11</u>

Tämän jälkeen, jos ehdotus tulee hyväksytyksi, tulevat osuuskunnan rahastot olemaan seuraavat:

Osuuspääoma	Smk.	34,430: 70
Vararahasto	»	67,072: -
Käyttörahassto	»	71,205: 11
Kiinteistörahasto	»	950,000:
		Smk. 1,122,707: 81

Sortavalassa, helmikuun 16 p:nä 1929.

JOHTOKUNTA:

Kalle Ritari. Pekka Kapanen. Tahvo Nuutinen.
Antti Ihalainen. Jaakko Huovinen.

Tilintarkastuslausunto.

Valittuina tarkastamaan *Osuusliike Itä-Karjalan r. l.* hallintoa, hoitoa ja tilejä tilikaudelta tammikuun 1 p:stä 1928 joulukuun 31 p:ään 1928 olemme tämän tehtävän suorittaneet. Tällöin olemme tutustuneet johtokunnan, hallintoneuvoston ja edustajiston pöytäkirjoihin, tavaraluetteloihin, liikkeen kirjanpitoon ja liikkeen toiminnan tarkkailuun. Tarkastuksen tuloksena saamme esittää arv. Edustajistolle seuraavaa:

1. Käteiset rahavarat vastasivat tarkastuspäivänä rahatilin erotusta.
2. Liikkeen tulo- ja menoerät olivat asialliset ja todisteiden mukaan oikein kirjatut.
3. Tavaravarastot, kiinteistöt, irtaimistot ja muut omaisuuserät vastasivat niille kirjoihin merkityjä arvoja.
4. Liikkeen rahastot ja muut velkaerät olivat vastaavien tilien mukaisina tilinpäätökseen merkityt.
5. Johtokunnan, hallintoneuvoston ja edustajiston pöytäkirjat olivat asianmukaisessa kunnossa.
6. Kirjanpito on hoidettu huolellisesti ja siten, että eri toimipaikkojen tarkka seuraaminen on sen avulla mahdollinen. Kirjanpitoa ja kassatapahtumia on hallintoneuvoston

puolesta huolellisesti tarkastettu ja kassantarkkailuja toimeenpantu.

7. Tarkastuksen kuluessa olemme saaneet sen vakauksen, että liikettä on johdettu ja hoidettu huolellisesti ja onnistuneesti ja että tilinpäätös on laadittu hyväksyttävillä perusteilla.

Edellä esitetyn mukaisesti ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille tilivelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus kuluneelta tilikaudelta.

Johtokunnan ehdotusta vuosiylijäämän käyttämisestä puollamme.

Sortavalassa, maaliskuun 4 p:nä 1929.

Jalmari Laakso.

K.K:n määräämä tilintarkastaja.

M. Lamberg.

Paikallinen tilintarkastaja.

Hugo Varjola.

Paikallinen tilintarkastaja.

Hallintoneuvoston lausunto.

Tarkastettuaan edelläolevan Johtokunnan toimintaa ja tilikertomuksen, päätti hallintoneuvosto kokouksessaan 17/2 1929 jättää toimintakertomuksen Edustajiston käsiteltäväksi, ehdottaen, että sen perusteella mitä toimintakertomuksesta ja tilintarkastajain lausunnosta käy ilmi, tilinpäätös vahvistettaisiin ja Johtokunnan esittämä voitonjakoehdotus hyväksyttäisiin.

Sortavalassa, helmikuun 17 p:nä 1929.

Hallintoneuvoston puolesta:

Arvid Nieminen.

Arvi Lahti.

